

OBSERVATORI
CIUTADÀ
DE L'AIGUA
COMUNITAT
VALENCIANA

INFORME AL CONSELL SOBRE L'OBSERVATORI CIUTADÀ DE L'AIGUA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

1. Per què són necessaris espais com els de l'Observatori Ciutadà de l'Aigua de la Comunitat Valenciana

Cada 22 de març es celebra el Dia Mundial de l'Aigua. Aquest 2019 duu com a lema: **"No deixar a ningú enrere"**. Un lema que resulta molt representatiu respecte a la forma de treballar i elaborar polítiques públiques i socials de la Generalitat Valenciana des de 2015.

En aquest context, la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural presenta hui al Ple del Consell, aquest informe explicatiu de l'estat i el funcionament de l'Observatori Ciutadà de l'Aigua de la Comunitat Valenciana, constituït el passat novembre del 2018.

Es tracta d'un espai de debat i treball creat per a repensar col·lectivament la situació actual de la gestió de l'aigua, aportant visió i consciència davant els reptes del canvi climàtic, que en matèria de gestió hídrica implicaran un esforç addicional d'adaptació, més encara a un territori com la Comunitat Valenciana, especialment vulnerable als efectes del canvi climàtic global.

L'accés a l'aigua potable de qualitat i al sanejament són dos drets humans fonamentals establerts per Nacions Unides l'any 2010. En un escenari de canvi climàtic, la garantia a llarg termini d'aquests drets depèn de la recuperació de la integritat del cicle hidrològic i del manteniment en bon estat dels ecosistemes aquàtics, que constitueixen la font renovada d'aigua per al consum humà i usos prioritaris.

Aquest doble vessant de dret humà i caràcter ecosistèmic situa la gestió del cicle urbà de l'aigua en l'àmbit d'una gestió pública al servei del conjunt de la població.

A més a més, el Consell té alineats els seus objectius amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) desenvolupats pel Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament, la finalitat dels quals és la protecció del planeta i garantir el benestar de les persones. Entre aquests Objectius globals, el número 6 versa al voltant de garantir la disponibilitat i la gestió sostenible de l'aigua i del sanejament per a totes les persones del 2016 al 2030 (<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>). La finalitat de l'Objectiu 6 és,

- Aconseguir l'accés universal i equitatiu a l'aigua potable a un preu assequible, així com l'accés a serveis de sanejament i higiene adequats i equitatius per a totes les persones.
- Millorar la qualitat de l'aigua reduint la contaminació, eliminant el vessament i minimitzant l'emissió de productes químics i materials perillosos, reduint a la meitat el percentatge d'aigües residuals sense tractament i augmentar el reciclat i la reutilització sense risc a escala mundial.
- Augmentar considerablement l'ús eficient dels recursos hídrics a tots els sectors i assegurar la sostenibilitat de l'extracció i l'abastiment d'aigua dolça per a fer front a l'escassetat d'aigua i reduir considerablement el nombre de persones que sofreixen manca d'aigua.
- Implementar la gestió integrada de recursos hídrics.
- Protegir i restablir els ecosistemes relacionats amb l'aigua, inclosos els boscos, les muntanyes, els aiguamolls, els rius, els aqüífers i els llacs.
- Ampliar la cooperació internacional i el suport a països en desenvolupament per a la creació de capacitat en activitats i programes relatius a l'aigua i el sanejament, com els de la captació d'aigua, la dessalinització, l'ús eficient dels recursos hídrics, el tractament d'aigües residuals, reciclat i tecnologies de reutilització.
- Recolzar i enfortir la participació de les comunitats locals en la millora de la gestió de l'aigua.

2. Què és l'Observatori Ciutadà de l'Aigua de la Comunitat Valenciana

L'Observatori Ciutadà de l'Aigua de la Comunitat Valenciana és un espai de concertació i reflexió. La seua missió és contribuir a la definició i millora d'un model de gestió pública eficaç, transparent i participativa, adaptat a les noves condicions climàtiques, que garantisca els drets humans fonamentals a l'aigua i al sanejament, tot respectant la integritat dels ecosistemes aquàtics.

L'objectiu d'aquest Observatori és l'anàlisi i diagnòstic de la situació actual de la gestió de l'aigua en la nostra Comunitat, amb participació ciutadana, així com els diferents models de gestió existents d'un servei essencial, la qualitat, cobertura, accessibilitat, sostenibilitat ambiental, repercussió de despeses, equitat i eficiència, sempre des dels principis de transparència i informació pública, per tal de garantir l'accés a l'aigua potable i sanejament com a dret humà fonamental de tots i totes les ciutadanes.

Des del punt de vista operatiu, l'Observatori Ciutadà de l'Aigua de la Comunitat Valenciana es concep com un instrument de vinculació entre les administracions públiques amb competències en la gestió de l'aigua, per una banda; i els ciutadans i ciutadanes i les organitzacions cíviques relacionades amb l'aigua i els seus usos urbans, per l'altra. És a dir, com un instrument pro-actiu de participació de la ciutadania.

L'Observatori Ciutadà de l'Aigua de la Comunitat Valenciana promou la formació i conscienciació dels ciutadans i ciutadanes en temes d'aigua i pretén facilitar la comunicació bidireccional entre ciutadania i administracions per tal de millorar els processos de presa de decisions, amb la finalitat d'aconseguir una gestió pública de qualitat, eficaç, democràtica, sostenible i transparent.

La finalitat és focalitzar la mirada en les persones, conèixer quines són les seues preocupacions, idees i projectes i, completar eixa mirada de la gestió de l'aigua des de la perspectiva dels ciutadans i les ciutadanes. Una línia innovadora de treball conjunt, basada en la coordinació i la cooperació entre tots els integrants de l'Observatori.

Tota la informació relacionada amb l'Observatori Ciutadà de l'Aigua de la Comunitat Valenciana pot trobar-se a:

<http://www.agroambient.gva.es/va/web/agua>

3. Constitució, funcionament i composició de l'Observatori Ciutadà de l'Aigua de la Comunitat Valenciana

El procés de creació de l'Observatori Ciutadà de l'Aigua s'inicià a partir de la Jornada celebrada el dia 8 de novembre del 2018, en el Museu d'Història de València, organitzada per la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.

L'Observatori està obert a totes les organitzacions sense ànim de lucre ni vinculació amb interessos privats en l'ús de l'aigua de la Comunitat Valenciana que compartisquen, des del respecte als valors democràtics, els objectius de l'Observatori.

L'Observatori Ciutadà de l'Aigua està coordinat per la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, amb la presència de departaments amb competències relacionades amb la gestió de l'aigua de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, d'Economia Sostenible, Sectors Productius i Comerç, i de Transparència, Responsabilitat Social Participació i Cooperació.

Al mateix temps, i representant a la societat civil organitzada, en formen part organitzacions de consumidors, de veïns i veïnes, sindicats, universitats, organitzacions ecologistes i altres com la Xarxa Valenciana per l'Aigua Pública, la Fundación Nueva Cultura del Agua, Enginyers Sense Fronteres, l'Institut Tecnològic de l'Aigua, la Càtedra de Canvi Climàtic de la Universitat Politècnica de València i la Universitat Miguel Hernández.

4. Desenvolupament de les jornades de l'Observatori Ciutadà de l'Aigua de la Comunitat Valenciana

A la primera jornada constitutiva, celebrada el dia 8 de novembre del 2018, es va debatre sobre el cicle urbà de l'aigua i sobre diferents experiències municipals, així com de diverses dades i indicadors relatius a l'estat de la gestió del cicle integral de l'aigua en la Comunitat Valenciana.

De la mateixa forma, i per a organitzar el debat, es va decidir crear dos sub-grups de treball específics, un sobre la sequera i altre, sobre el cicle integral urbà de l'aigua. Així com l'elaboració d'un informe inicial de recopilació i ordenació d'informació relativa a la gestió del cicle urbà de l'aigua a la Comunitat Valenciana i d'altres observatoris existents en l'àmbit local i europeu, que estarà disponible a la web: <http://www.agroambient.gva.es/va/web/agua>

La gestió del cicle urbà de l'aigua, és a dir, l'abastiment i el sanejament, amb les interaccions amb la sequera, les seues conseqüències i possibles solucions per a pal·liar els seus efectes, va ser el tema proposat per a començar els treballs d'anàlisi de l'Observatori.

A la segona jornada, celebrada el dia 4 de març del 2019, es van tractar qüestions com: la realització d'un estudi sobre l'estat de compliment de la Llei 2/2015 en l'àmbit dels serveis públics d'aigua potable i sanejament; l'organització d'una jornada sobre transparència i participació per a gestors del cicle urbà de l'aigua públics i privats; i l'elaboració d'un estudi sobre la gestió del cicle urbà de l'aigua a la Comunitat Valenciana.

*València, 22 de març del 2019
Dia Mundial de l'Aigua*

OBSERVATORI
CIUTADÀ
DE L'AIGUA
COMUNITAT
VALENCIANA